

Euroopan unionin
neuvosto

Luxemburg, 15. lokakuuta 2018
(OR. fr)

12759/18

COAFR 248
CFSP/PESC 918
CSDP/PSDC 554
POLMIL 160
CIVCOM 201
COHAFA 77
COHOM 118

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Keski-Afrikan tasavalta

– Neuvoston päätelmät (15. lokakuuta 2018)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3643. istunnossaan 15. lokakuuta 2018 hyväksymät päätelmät Keski-Afrikan tasavallasta.

Neuvoston päätelmät Keski-Afrikan tasavallasta

1. Keski-Afrikan tasavallan tilanne on edelleen hyvin epävakaa, ja EU jatkaa toimintaansa maan tukena. Kaksi vuotta Brysselissä järjestetyn kansainvälisen avunantajien konferenssin jälkeen Euroopan unioni painottaa, että sen on eri välineidensä avulla jatkettava toimiaan, joilla autetaan Keski-Afrikan tasavaltaa pääsemään takaisin vakauden, rauhan ja kehityksen tielle ja vastataan koko Keski-Afrikan väestön toiveisiin kestävästä rauhasta ja sovinnosta.
2. Etenemissuunnitelmaamme kuuluvat edelleen demokraattisten instituutioiden lujittaminen, turvallisuusalan uudistaminen, rankaisemattomuuden torjunta ja siirtymäkauden oikeusjärjestelyjen käyttöönotto, oikeusvaltion ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden palauttaminen, hallinto, peruspalvelujen tarjoaminen, talouden elvyttäminen sekä luonnonvarojen laillinen ja kestävä hyödyntäminen. EU arvostaa presidentti Touadéran ja hänen hallituksensa toimia näillä aloilla ja kannustaa jatkamaan tätä työtä entistä tarmokkaammin.

3. EU toistaa tukevansa edelleen Afrikan unionin suojeluksessa presidentti Touadéran johdolla toteutettavaa Keski-Afrikan talousyhteisön afrikkalaista rauhan- ja sovinnonaloitetta (Initiative africaine pour la paix et la réconciliation), johon osallistuvat Angola, Kamerun, Kongo, Gabon, Sudan ja Tšad. Sen tavoitteena on saada aikaan rauhan ja sovinnon sopimus, luoda edellytykset aseistettujen ryhmien täydelle aseistariisunnalle sekä lisätä valtion auktoriteettia niin, että Keski-Afrikan tasavallan yhtenäisyys ja eheys säilyvät. EU korostaa, että rauhan- ja sovintoprosessissa on tarpeen edetä nopeasti seuraaviin vaiheisiin. Se muistuttaa, että on tärkeää saada kaikki instituutiot ja Keski-Afrikan yhteiskunnan toimijat – myös naiset, nuoret ja kansalaisyhteiskunta – osallistumaan prosessiin tavalla, joka edistää kestävästä sovintoa maassa. EU kehottaa kaikkia kansainvälisiä toimijoita ja erityisesti niitä, jotka toimivat Keski-Afrikan tasavallassa, antamaan kaiken tukensa hallituksen toimille ja afrikkalaiselle aloitteelle koordinoitusti ja avoimesti.
4. EU panee tyytyväisenä merkille Banguin tuomioistuimessa alulle pannut rikosoikeudenkäynnit ja erityisrikostuomioistuimen vaiheittaisen toimivaksi saattamisen ja toivoo, että tämä pääsee käsittelemään ensimmäisiä syytteitä pian. Tämä on tärkeä askel rankaisemattomuuden torjunnassa, ja EU tukee aloitetta jatkossakin. Samalla on välttämätöntä edistää siirtymäkauden oikeusjärjestelyjen käyttöönotossa perustamalla totuus-, oikeus-, sovinto- ja hyvityskomissio, joka on sidottava rauhanprosessiin, jotta sovinnon syntyminen voidaan varmistaa. EU kehottaa myös ottamaan siviiliväestön täysimääräisesti mukaan rauhan ja sovinnon saavuttamiseksi tehtävään työhön, jotta siinä voitaisiin vastata keskiafrikkalaisten konkreettisiin odotuksiin.

5. EU panee tyytyväisenä merkille Keski-Afrikan tasavallassa toteutettavan Yhdistyneiden kansakuntien yhdenmetyt moniulotteisen operaation (MINUSCA) toiminnan, erityisesti sen tuen Keski-Afrikan viranomaisille turvallisuusalan uudistusprosessissa ja valtion auktoriteetin palauttamisessa sekä sen tuen rankaisemattomuuden torjunnalle, myös erityisrikostuomioistuimen toimivaksi saattamisen osalta. EU on myös tyytyväinen siihen, että YK:n turvallisuusneuvosto on halukas harkitsemaan tuen antamista turvallisuusjoukkojen asteittaiselle ja hallitulle uudelleensijoittamiselle. EU toistaa tukevansa edelleen MINUSCA-operaatiota ja sen vahvistamista ja odottaa, että kaikki Keski-Afrikan tasavallan vakauttamisen hyväksi työskentelevät osapuolet koordinoivat toimintansa tiiviisti sen kanssa.
6. EU jatkaa toimiensa koordinoitua YK:n, Afrikan unionin ja muiden kansainvälisten kumppanien kanssa. Tätä varten se on valmis kehittämään YK:n ja Afrikan unionin kanssa yhteiset puitteet sitoutumiselle Keski-Afrikan tasavaltaa koskevaan työhön.
7. Neuvosto hyväksyi heinäkuussa EUTM RCA -operaation toimeksiannon jatkamisen syyskuuhun 2020 Keski-Afrikkaa koskevan EU:n yhdenmetyt toimintamallin puitteissa ja edistääkseen osaltaan Keski-Afrikan tasavallan asevoimien uudistamista. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että EUTM-operaatio on onnistunut muodostamaan Keski-Afrikan asevoimien kolmannen pataljoonan, ja toteaa, että EU:n työ asevoimien tukena on ollut tärkeää. Neuvosto korostaa, että EUTM oli johtavassa asemassa Keski-Afrikan asevoimia perustettaessa ja että operaation on saatava työskennellä niiden kanssa esteettömästi, jotta se voi täyttää toimeksiantonsa. Neuvosto palauttaa mieleen, että EUTM:n toimet ovat tärkeässä asemassa edistettäessä Keski-Afrikan asevoimien uudelleensijoittamista ja kansallisen puolustus suunnitelman täytäntöönpanoa Bouarissa. Tämä on prioriteetti, joka on paikallisen turvallisuustilanteen salliessa toteutettava mahdollisimman pian.

8. Neuvosto korostaa sitä, että turvallisuustilanteen – myös hybridiuhkien – takia on välttämätöntä jatkaa Keski-Afrikan asevoimien vahvistamista, ja suhtautuu myönteisesti Keski-Afrikan viranomaisten EU:lle osoittamaan pyyntöön saada lisätukea Keski-Afrikan sisäisille turvallisuusjoukoille. Neuvosto toteaa, että pyyntöön on vastattava tilanteen vaatimilla siviilialan toimilla. Se kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa jatkamaan operatiivista suunnittelutyötään, jotta voitaisiin mahdollisimman nopeasti perustaa ja ottaa käyttöön EUTM RCA -operaation erityinen yhteentoimivuuspilari, jonka tehtävänä on antaa strategista neuvontaa tällä alalla. Neuvosto toteaa myös, että kuten EUTM RCA -operaation strateginen uudelleentarkastelukin osoittaa, on hyödyllistä jatkaa sen pohtimista, miten sisäisiä turvallisuusjoukkoja koskevia Euroopan unionin toimia voitaisiin vahvistaa erityisen siviilialan YUTP-toiminnan avulla. Neuvosto palaa aiheeseen kesällä 2019 EUH:n ehdotusten pohjalta ja ottaa tuolloin huomioon ensimmäiset yhteentoimivuuspilarista ja EUTM RCA -operaation uudelleentarkastelusta saadut tulokset. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että EU on käynnistänyt Keski-Afrikan asevoimien vahvistamishankkeita turvallisuuden ja kehityksen edistämistä valmiuksia kehittämällä koskevan EU:n aloitteen mukaisesti. Uusia rahoitusratkaisuja olisi löydettävä, jotta voidaan kattaa tietyt tarjottavasta koulutuksesta johtuvat välineitä ja infrastruktuureja koskevat tarpeet. Neuvosto toistaa, että kaikkien Keski-Afrikan turvallisuusjoukkojen tukemista koskevien toimien koordinointi turvallisuusalan uudistusprosessissa kansainvälisen yhteisön ja etenkin MINUSCA-operaation kanssa on tärkeää, jotta nämä toimet täydentävät toisiaan.

9. EU on edelleen huolissaan Keski-Afrikan tasavallan humanitaarisesta tilanteesta, erityisesti siirtymään joutuneiden tai saarroksissa olevien väestönosien sekä naisten ja lasten osalta. He ovat kriisin merkittävimpiä uhreja ja kärsivät turvattomuudesta ja väkivallasta. EU korostaa, että kansainvälisen yhteisön on reagoitava humanitaariseen hätätilanteeseen, ja palauttaa mieleen, että se on edelleen sitoutunut jatkamaan neutraalia ja puolueetonta humanitaarista toimintaansa. Se kehottaa kaikkia osapuolia varmistamaan humanitaaristen järjestöjen ja niiden työntekijöiden turvallisen, oikea-aikaisen ja esteettömän pääsyn kaikille alueille noudattaen täysimääräisesti humanitaarista apua ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta koskevia YK:n suuntaviivoja, jotta näiden on mahdollista toimittaa humanitaarista apua kaikkein haavoittuvimmille väestöryhmille. EU kehottaa noudattamaan ihmisoikeuksia täysimääräisesti ja vetoaa Keski-Afrikan hallitukseen, jotta tämä tuomitsisi johdonmukaisesti avustustyöntekijöihin kohdistuvat hyökkäykset.

EU painottaa myös, että on tärkeää antaa riittävää ja tilanteen edellyttämää apua keskiafrikkalaisille pakolaisille, jotka ovat joutuneet siirtymään naapurimaihin pitkäksi aikaa, sekä tukea heidät vastaanottaneita yhteisöjä.

10. EU palauttaa mieleen jatkuvan sitoutumisensa kriisin alusta alkaen ja osallistumisensa EU:n erityisrahaston (Fond Bêkou) kautta Keski-Afrikan väestöjen ja valtion selviytymiskyvyn kehittämiseen hätäavun, kunnostustoimien ja kehitysyhteistyön niveltämistä koskevan toimintamallin sekä humanitaaristen toimien ja kehityksen välisen yhteyden mukaisesti. Neuvosto on tyytyväinen Keski-Afrikan tasavallan jälleenrakentamisessa Bêkou-rahaston ansiosta saavutettuun edistymiseen ja kehottaa pohtimaan sen tulevaisuutta.

11. EU kehottaa kansainvälistä yhteisöä antamaan lisätukea muun muassa haavoittuvimmille väestöosille, jotta niiden selviytymiskyky paranisi ja jotta voitaisiin käynnistää uudelleen mahdollisimman pian kehittämishankkeet, myös nopeavaikutteiset hankkeet, joista maan tulevaisuus on riippuvainen. Tämän vuoksi on välttämätöntä tukea Keski-Afrikan tasavallan omien verovarojen käyttöönottoa ja jatkaa niin kansainvälisellä kuin EU:n tasollakin myönnettävää rahoitustukea, jotta maan kehitys voi jatkua. EU on edelleen vahvasti sitoutunut Keski-Afrikan tasavallan kehittämiseen, johon on kaudelle 2017–2020 osoitettu 487 miljoonan euron määrärahat.
-